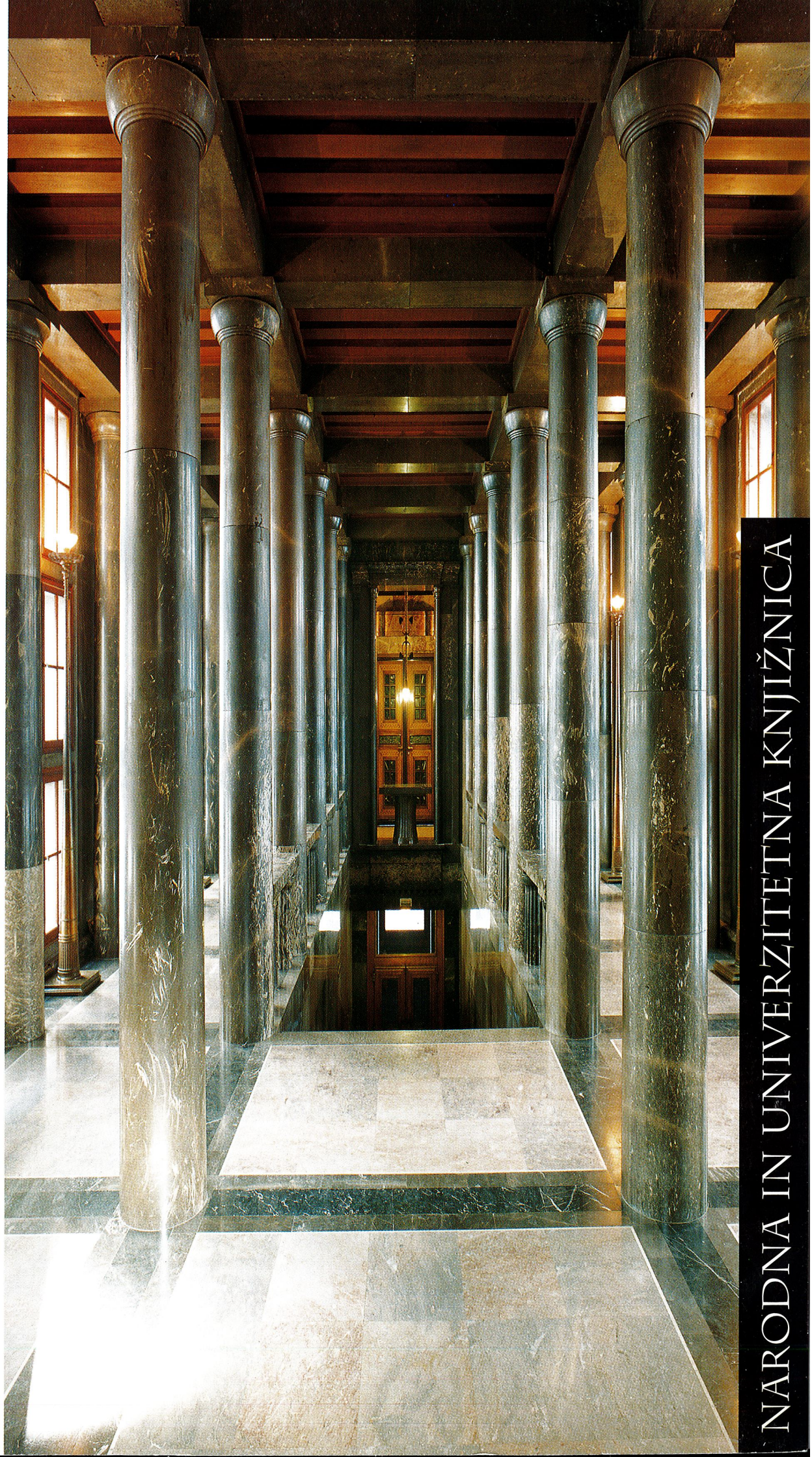

8/9

KNJIŽNIČARŠKE NOVICE

LJUBLJANA, 1999

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

IZOBRAŽEVANJE

Narodna in univerzitetna
knjižnica
prireja v sodelovanju z Za-
vodom za odprto družbo
KNJIŽNIČARSKO
DELAVNICO
**"OSNOVNI KONCEPTI
MARKETINGA KNJIŽNIC"**
(7. in 8. oktober 1999)

Delavnico bosta vodila predavate-
lja Ekonomsko-poslovne fakultete
Univerze v Mariboru **dr. Boris Snoj**
in **mag. Vladimir Gabrijan**. Teme
delavnice:

1. Potrebe, želje, hotenja in osnovni načini njihovega zadovoljevanja
2. Pomen, funkcije in osnovne zakonitosti menjalnih procesov
3. Delovne opredelitve marketinga
4. Vrednost, uporabna vrednost, cena, zadovolstvo
5. Trikotnik strateškega marketinga knjižnice
6. Koncept izdelka v marketingu knjižnice
7. Koncept kakovosti izdelka knjižnice
8. Koncept trga knjižnice
9. Segmentiranje trga knjižnice
10. Marketinška naravnost knjižnice
11. Marketing mix knjižnice
12. Image knjižnice

Ker je v okviru delavnice predvi-
deno aktivno sodelovanje udeleženc-
ev, bo udeležba omejena na 25
oseb. Pri izbiri udeležencev bomo
dali prednost vodjem knjižnic oz.
tistim knjižničarjem, ki delajo z upo-
ravniki.

Ker nam je uspelo zagotoviti fi-
nanciranje stroškov izvedbe delavni-
ce s strani Zavoda za odprto družbo
(Slovenija in NLP Budimpešta), **koti-
zacije ni!** Kandidate, ki so se že pri-
javili na razpis, objavljen v Knjižni-
čarskih novicah 5/99, bomo prosili
za potrditev prijave, ostale zaintere-
sirane pa prosimo, da pošljejo (po-
polne) prijave najkasneje do **24.
septembra 1999** na naslov:

*Narodna in univerzitetna knjižnica
Izobraževalni center
(Knjižničarska delavnica)
Turjaška 1
1000 LJUBLJANA*

Izbor udeležencev bo potekal pre-
dvidoma **27. septembra 1999**. Ta-
koj po opravljenem izboru bodo pri-
javljeni obveščeni o rezultatih izbora
in o prostorih, kjer bo delavnica po-
tekala.

Prijava naj vsebuje naslednje po-
datke:

- Ime in priimek kandidata/ke
- Naslov, naslov elektronske poš-
te, številko telefona in faksa
- Naslov knjižnice, v kateri je kan-
didat/ka zaposlen/a
- Kratko biografijo s podatki o izo-
brazbi, strokovni usposobljenos-
ti, udeležbi na podobnih semi-
narjih
- Opis del, ki jih kandidat/ka opra-
vlja v knjižnici
- Informacijo o tem, kako bo lahko
pridobljena znanja uporabljal/a na
svojem delovnem mestu

Prijav brez žiga knjižnice/matične
ustanove in podpisa kandidata in
odgovorne osebe knjižnice ne bomo
upoštevali.

KATALOG PROGRAMOV STALNEGA STROKOVNEGA SPOPOLNJEVANJA STROKOVNIH DELAVCEV NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA 1999/2000

Meseca junija je Zavod republike Slovenije za šolstvo izdal "Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja" v katerega je vključenih tudi nekaj izobraževalnih oblik, ki jih v okviru svojega letnega programa izobraževanja organizira in izvaja **Narodna in univerzitetna knjižnica** v Ljubljani. V Katalog programov so vključeni naslednji tečaji:

- Knjiga, knjižnice in knjižničarstvo (str. 332)
- Izgradnja in upravljanje knjižničnih zbirk (str. 153)
- Formalna obdelava knjižničnega gradiva (str. 331)
- Uporaba informacijskih zbirk in virov (str. 333)
- Tečaj za strokovno obdelavo knjižničnega gradiva v sistemu Cobiss (str. 333)
- Knjižnična statistika in ugotavljanje uspešnosti delovanja šolskih knjižnic (str. 332)

Šolske knjižničarje vljudno prosimo, da si podrobnejše programe posameznih tečajev in navodila glede prijavljanja udeležbe pogledajo v Programu izobraževanja NUK za leto 1999, ki so ga na začetku leta prejeli vsi naročniki Knjižničarskih novic, nekaj izvodov pa je še na voljo v vložišču NUK (ga. Majda Amon). Celoten program je na voljo tudi na spletni strani NUK in si lahko tisti, ki imajo dostop do interneta, na enostaven način natisnejo tudi ustrezno prijavnico za prijavo udeležbe. Obra-

zec DZS 1,201 nam namreč ne zadošča, saj potrebujemo od prijavljenih kandidatov še dodatne informacije. **Šolski knjižničarji nam morajo poslati tako obrazec DZS 1,201 kot tudi prijavnico NUK za udeležbo na tečaju.** Opozorili bi še, da se razpisana mesta za vse tečaje zelo hitro zapolnijo in šolskim knjižničarjem priporočamo, da z rezervacijo mest ne čakajo na izid Kataloga programov (junija), ampak si **mesto rezervirajo takoj ob izidu Programa izobraževanja NUK (januar).**

Seznane ožjih tem za seminarska dela bodo udeleženci prejeli na posameznih tečajih. Za leto 2000 pripravljamo določene spremembe izobraževalnega programa, med njimi dodatno izvedbo tečaja **formalne obdelave gradiva** (za katerega se razpisana mesta zapolnijo že nekaj mesecev pred razpisanim terminom). Tako bodo tečaj lahko opravili vsi tisti, ki so bili (oz. še bodo zavr-njeni) v jesenskem terminu.

Šolske knjižničarje prosimo, da naše zahteve glede prijavljanja udeležbe na tečaje sprejmejo z razumevanjem. Organizacija dela v našem Izobraževalnem centru se namreč razlikuje od tiste v Oddelku za stalno strokovno spopolnjevanje pri Zavodu RS za šolstvo. Ker so naši tečaji letos prvič vključeni v "Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja", se šolskim knjižničarjem vnaprej opravičujemo za morebitne nerodnosti pri urejanju formalnosti glede njihove udeležbe in aktivnosti na tečajih.

Melita Ambrožič

ZAPISNIK

3. seja Sekcije za domoznanstvo ZBDS

3. seja Sekcije za domoznanstvo ZBDS je bila 14. 6. 1999 ob 10. uri v Ljubljani. Prisotni: Ljudmila Berčič (Knjižnica Šiška), Franc Drolc (Osrednja knjižnica Kranj), Branko Goropevšek (Osrednja knjižnica Celje), Andreina Jejčič (Goriška knjižnica France Bevk), Ivica Milič (Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto), Andrej Pavlič (Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota), Simona Šuler Pandov (Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem), Ljuba Vrabec (Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper), Vlasta Stavbar, (Univerzitetna knjižnica Maribor).

Dnevni red:

1. Domoznanska dejavnost v osnutku zakona o knjižničarstvu
2. Priprava jesenskega kolokvija
3. Domoznanstvo in zbirni zapisi
4. Program dela Sekcije za domoznanstvo za leto 2000 (okvirni plan dela)
5. Razno

Ad 1) Predsednik Branko Goropevšek je poročal o sklepih okrogle mize Sekcije za domoznanstvo, ki je bila v Celju. Nato je sledila razprava o osnutku Zakona o knjižničarstvu, s poudarkom na členih, ki govorijo o domoznanski dejavnosti. Zakon bo predvidoma stopil v veljavo januarja 2000.

Ad 2) ZBDS naj bi poslej organizirala posvetovanja vsako drugo leto, sekcija za domoznanstvo in druge sek-

cije pa naj bi imele svoja strokovna srečanja v vmesnem obdobju. Prvi tovrstni enodnevni kolokvij naj bi domoznanska sekcija v soorganizaciji z Društvom bibliotekarjev Celje sklicala v Celju.

Nameni kolokvijev so:

- izbor domoznanskega gradiva;
- hranjenje domoznanskega gradiva;
- posredovanje domoznanskih informacij;

Glavni cilj kolokvijev je pripraviti predloge normativov za domoznansko dejavnost.

Predlagana tema novembrskega kolokvija je *Izbor domoznanskega gradiva*. Na kolokviju naj bi sodelovale vse slovenske knjižnice, ki opravljajo domoznansko dejavnost.

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Oblikovale naj bi se teme jesenskega kolokvija domoznancev in se objavile v Knjižničarskih novicah.
2. Prijave referentov naj bi se sprejemale do 30. septembra, nato pa naj bi sekcija pregledala teme referatov.
3. Referati naj bi trajali največ 20 minut, koreferati 5 minut.
4. Na samem kolokviju naj bi bil uvodni referat in 4 referati.
5. Na kolokvij bodo povabljeni tudi zamejske knjižnice.

Ad 3) IZUM je izdelal poskusno masko za zbirne zapise, ki je primerna tudi za domoznansko gradivo, zasti za drobne tiske in rokopisno gradivo.

Sklep:

V testno masko naj bi knjižnice, ki opravljajo domoznansko dejavnost, vnesle vsaj 10 zapisov. Nato bodo zbrali pripombe in o tem obvestili NUK in IZUM.

Ad 4) Sekcija za domoznanstvo načrtuje v letu 2000 en delovni kolokvij in štiri sestanke članov Sekcije za domoznanstvo.

Ad 5) Branko Goropevšek mora poskrbeti, da bodo zapisniki sej Sekcije za domoznanstvo, ki sta bili v Mariboru in Celju, ponovno poslani njenim članom.

Zapisala
Vlasta Stavbar

- naslov knjižnice, v kateri je referent/ka zaposlen/a;
- kratek oris vsebine, ki jo želi predstaviti.

Predviden čas za predstavitev referatov je do 20 minut, koreferatov do 5 minut. Odločitev o referentih in koreferentih bodo sprejeli člani Sekcije za domoznanstvo konec septembra in o tem obvestili prijavljene referente/ke. Ostale informacije o kolokviju bodo objavljene v oktobrskih Knjižničarskih novicah.

Goropevšek Branko

IZBOR IN PRIDOBIVANJE DOMOZNANSKEGA GRADIVA

Sekcija za domoznanstvo pri ZBDS bo v sodelovanju z Društvom bibliotekarjev Celje 26. novembra 1999 organizirala enodnevni delovni kolokvij z naslovom: *"Izbor in pridobivanje domoznanskega gradiva"*.

Kolokvij bo namenjen predvsem tistim knjižnicam in knjižničarjem, ki opravljajo domoznansko dejavnost.

Ker želimo, da bi na našem prvem tovrstnem kolokviju sodelovali knjižničarji iz čim več knjižnic, vabimo vse, ki imajo izkušnje pri delu z domoznanskimi gradivi in informacijami ter bi želeli na kolokviju sodelovati kot referenti ali koreferenti, da pošljejo prijavo, in sicer do 30. septembra 1999, na naslov:

*Branko Goropevšek
Osrednja knjižnica Celje
Muzejski trg 1 a
3000 Celje
e-mail: brane@ce.sik.si*

Prijava naj vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek referenta/ke;
- naslov, naslov elektronske pošte, številko telefona in faksa;

VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE

INFORMACIJA O SEJI KNJIŽNIČNEGA SVETA UNIVERZE V LJUBLJANI ALI ŠE O STATUSU VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV

Državna matična služba za knjižničarstvo pri Narodni in univerzitetni knjižnici je dne 12.5.1999 sklicala sestanek vodij osrednjih in centralnih visokošolskih knjižnic. Na tem sestanku naj bi se dogovorili o nadaljnjih akcijah, ki bi pospešile reševanje problematike statusa visokošolskih knjižničarjev, ker so bile izčrpane že vse uradne poti. Pred tem pa so bibliotekarji na Univerzi v Ljubljani s protestnim pismom že opozarjali na možnost stavke.

Na sestanku je bil sprejet sklep, da se za posredovanje pri rektorju

ljubljske univerze zaprosi prof. dr. Vekoslava Potočnika, predstojnika Centralne ekonomske knjižnice Ekonomske fakultete. Njegovo posredovanje pri rektorju je obrodilo sadove, ker je rektor kmalu za tem sklical sejo knjižničnega sveta in sicer dne 1.7.1999 in to po skoraj letu in pol premora, ker je bila zadnja seja 8. oktobra 1997. Še pred sejo knjižničnega sveta, pa je bil v Narodni in univerzitetni knjižnici sestanek na katerem smo se dogovorili o predlogu dnevnega reda seje knjižničnega sveta. Na sestanku so poleg ravnatelja Narodne in univerzitetne knjižnice, mag. Lenarta Šetinca, sodelovali še prof. dr. Matjaž Omladič in prof. dr. Martin Žnideršič.

Predlagali so naslednji dnevni red:

1. Konstituiranje Knjižničnega sveta UL
2. Delovanje komisije senata UL za razvoj informacijskega in knjižničnega sistema in obeh svetov v naslednjem mandatnem obdobju
3. Program dela knjižničnega sveta UL v naslednjem mandatnem obdobju
4. Položaj knjižničnih delavcev UL
5. Razno

Uvodne besede na seji knjižničnega sveta je povedal rektor Univerze v Ljubljani, prof. dr. Jože Mencinger, nato je rektor predal vodenje seje prof. dr. Matjažu Omladiču.

1. točka

Prva točka dnevnega reda je imela zgolj formalen značaj, ker je bil do sedaj predsednik knjižničnega sveta UL prof. dr. Janek Musek, po funkciji prorektorja UL. Na tej seji pa je rektor imenoval za predsednika knjižničnega sveta prof. dr. Matjaža Omladiča, ker je prof. dr. Musku potekel mandat.

Jesen naj bi bile volitve za nove člane knjižničnega sveta. Sprejet je

bil tudi predlog prof. dr. Omladiča, da bi dosedanji člani knjižničnega sveta nadaljevali svoj mandat tudi v prihodnje. Možna bi bila tudi imenovanja novih članov.

2. točka

Pri tej točki je prof. dr. Matjaž Omladič poročal o dosedanjem delu komisije in obeh svetov ter predstavil svoje poglede za bodoče delo.

3. točka

Predlagani so bili naslednji projekti in naloge:

- organizacija knjižničnega sistema UL (enotna izkaznica, članarine, zamudnine itd)
- položaj Univerze v Ljubljani v odnosu do Ministrstva za znanost in tehnologijo in Ministrstva za šolstvo in šport glede problematike knjižnic
- položaj knjižničnih delavcev
- problematika izdelave bibliografij
- digitalna knjižnica - bodočnost visokošolskih knjižnic
- informacijsko opismenjevanje študentov
- strokovni standardi za visokošolske knjižnice in normativi za izračun števila delavcev v visokošolski knjižnici

4. točka

Že v uvodnih besedah je rektor, prof. dr. Jože Mencinger seznanil prisotne o predlogu Univerze v Ljubljani za amandma k "Zakonu o visokem šolstvu" in sicer, da bi se bibliotekarjem priznal status visokošolskega sodelavca. Za morebitno habilitacijo pa bo na Univerzi v Ljubljani potreben še dogovor, kajti obstaja možnost imenovanja z habilitacijo ali brez habilitacije.

Razprava pri tej točki dnevnega reda je bila izčrpna, vendar ni bila jasno izražena podpora prizadevanjem visokošolskih knjižničarjev za izboljšavo njihovega statusa. V razpravi nekaterih članov knjižničnega

sveta ni bilo čutiti, da bi se visokošolski učitelji zavedali, da so knjižničarji resnično zapostavljeni in da bi bilo potrebno čimprej urediti njihov status na univerzi. Dodaten zaplet pri delovanju knjižničnega sveta pa bo nastal zaradi volitev v vse organe in komisije na UL, ki bodo šele jeseni in bo zato preteklo še nekaj časa, preden se bo knjižnični svet ponovno sestel.

Sklepne misli

Ponovno se je izkazalo, da je reševanje statusa visokošolskih knjižničarjev, kot tudi reševanje celotne problematike visokošolskega knjižničarstva odvisna od naklonjenosti pristojnih organov na univerzi. Žal je ponovno potrjena domneva, da se ne vodstvo UL in ne večina visokošolskih učiteljev ne zaveda pomembnosti delovanja visokošolskih knjižnic pri pedagoškem procesu in vlogo bibliotekarjev pri tem. Za utemeljitev te trditve lahko navedemo: da skoraj dve leti nista delovala komisija za knjižničarstvo in knjižnični svet. To pa dokazuje tudi vsebina nekaterih razprav na seji tega knjižničnega sveta.

In kaj lahko visokošolskih knjižničarji sploh še naredijo?

Najprej bi bilo potrebno počakati, da Državni zbor RS sprejme in potrdi predlog (amandma) UL, da se visokošolskim knjižničarjem prizna status visokošolskega sodelavca, nato pa si moramo prizadevati, da bodo organi na UL, ki so pristojni za knjižnice, čimprej začeli reševati ostale odprte probleme.

Ana Martelanc

RAZSTAVNE MOŽNOSTI V UNIVERZITETNI KNJIŽNICI MARIBOR

Avtor knjižnih razstav "par excellence" Jaro Dolar je v poročilu o razstavah v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani v letu 1977 zapisal naslov Knjige, knjige in samo knjige...¹ Gotovo obstajajo še danes razstavišča, ki so namenjena zgolj knjižnim razstavam in kamor le izjemoma zaidejo na primer razglednice, rokopisi in podobno. Takšna razstavišča so v neprimernih prostih, ločenih od pretoka obiskovalcev, same razstavne ploskve pa premajhne. Razstava pa mora s svojim mestom ter samo postavitvijo vzbuditi obiskovalčevo pozornost in ga pritegniti k ogledu. Razstavišče v novi stavbi UKM je postavljeno tako, da gredo skozenj prav vsi uporabniki knjižnice. Razstaviti je možno tudi muzealije, likovna dela, uporabiti elektronske medije in glasbo. Razstave se postavljajo ob različnih priložnostih, v spomin na ljudi in dogodke. Prva letošnja razstava je počastila 10-letnico nove stavbe UKM. Razstavljeni so bili dokumenti in fotografsko gradivo nastajanja nove stavbe in selitve vanjo ter bibliotekarski delovni pripomočki nekoč in danes.

V aprilu smo slovenskim naravoslovcem pripravili razstavo kristalov Pohorja in Kozjaka. Razstavne vitrine v našem razstavišču so varne, njihova višina pa omogoča obiskovalcu, da si lahko ogleda tudi majhne eksponate, da bere drobno tiskano gradivo in težko čitljive rokopise.

Ob svetovnem dnevu knjige so v Mariboru potekale tradicionalne prireditve pod naslovom Ko te napiše knjiga, v katerih so združili moči

¹ Jaro Dolar: Knjižne razstave v letu 1977. - Knjižnica 22 (1978) 1-2, str. 139-141.

založniki, umetniki in knjižničarji. Vrstile so se razne razstave, literarni nastopi in pogovori ter prodaja knjig. Bile so enkraten dialog med njihovimi obiskovalci in organizatorji, ki so vse to že več mesecev skrbno pripravljali.

Tudi s pripravo razstav v UKM je podobno. Tudi te so skrbno načrtovane že leto dni prej, namenjene počastitvi jubilejev ali spominu na dogodke in ljudi.

Letos slavi znana mariborsko koncertna violinistka Nada Jevdjenijevič Brandl stoti rojstni dan. V poletnih mesecih je zato v UKM postavljena razstava o njej. Na ogled so razne partiture, koncertni listi, spominski zapisi, fotografije, pa tudi jubilatkinna violina in osebni predmeti.

V UKM bo iz Ljubljane prenešana razstava o fotografu Franu Veselu. Veselimo se izposojene fotografske razstave, ki sta jo pripravila NUK in Moderna galerija v Ljubljani o Franu Veselu, fotografu in zbiralcu kulturnega gradiva. Na ogled bo izbor portretov slovenskih umetnikov. Originalne fotografije dokumentarnega značaja so v okvirjih in že pripravljene za postavitve, kar kaže na izredno primernost prenesenih razstav, saj ima institucija s pripravo eksponatov, ko niso vedno pripravljene za postavitve, tudi stroške, ki se pa gotovo obrestujejo, če razstava potuje in promovira gradivo bogatega fonda posameznih knjižnic.

Ni zanemarljivo dejstvo, da je tematska razstava vedno plod strokovnega dela v ustanovi² (ali sodelovanja med njimi), čeprav smo jih bibliotekarji vedno opravljali ob drugem delu. Specialna znanja sodelavcev (in avtorjev razstave) samo koristijo predstavitvi gradiva, ki sicer ni ali ne bi bilo dovolj uporabljeno in s tem vzbuja zanimanje zanj ali za to

² Sterle Vasja: Razstavna dejavnost v UKM. – Univerzitetna knjižnica Maribor 1903 – 1978, str. 160.

vedo pri bralcu³. Žal pa obstaja zelo malo teoretičnih izhodišč in jih v strokovnem tisku namenjamo zelo malo prostora. Večkrat se ne morem znebiti občutka, da je prirejanje razstav s spremljevalnimi prireditvami v knjižnicah le velika želja direktorjev, ki si želijo reklamirati institucijo, saj dobro vemo, da dnevni tisk, ki le redko predstavlja problematiko knjižnic, redno objavlja poročila in članke ob otvoritvi razstav, kjer je le redkokdaj objavljena vsebina razstave, največkrat pa dogodek, ki mu je v zadnjem času dodan prireditveni dodatek k razglasitvi posameznih razstav. Vedno manj je govorov političnih uglednežev in direktorjev ter strokovnih sodelavcev institucij in vedno več predrazstavnih spektaklov z učinkovito napovedno močjo. Upanje je, da nas odzivnost bralcev postavlja na pravo mesto in ne prestiž "da smo se nekega kulturnega in političnega dogodka spomnili tudi mi"⁴ naj tudi zaključimo z Dolarjevi mi mislimi.

Varja Praznik

³ Strle Vasja: Razstavna dejavnost v UKM. – Univerzitetna knjižnica Maribor 1903 – 1978, str. 160.

⁴ Jaro Dolar: Knjižne razstave v letu 1977. – Knjižnica 22(1978) 1-2, str. 139-141.

MEDNARODNA SREČANJA

SPREMEMBE V POSŁANSTVU KNJIŹNIC

Tema konference LIBER, ki je potekala od 6. do 10.7.1999 v Nacionalni knjižnici Češke v Pragi, je bila *"Spremembe v poslanstvu knjižnic"*. Na konferenci je sodelovalo 150 udeležencev iz 37 držav. Med njimi sva bila tudi predstavnika Narodne in univerzitetne knjižnice in Univerzitetne knjižnice Maribor.

LIBER (Ligues des bibliothèques Européennes de recherche) je organizacija, ki povezuje evropske znanstvene (nacionalne, univerzitetne in visokošolske) knjižnice. Ustanovljena je bila na pobudo Sveta Evrope (Council of Europe) na sestanku v Strassbourgu leta 1971. Do konca osemdesetih let so se konferenc LIBER udeleževale samo knjižnice držav, ki so bile članice Sveta Evrope, kasneje pa so pričeli vabiti tudi druge. Tako se v zadnjih letih konferenc udeležujejo tudi bibliotekarji iz Poljske, Slovaške, Češke, Rusije, Moldavije, Kazahstana, Uzbekistana, Gruzije, Litve, Latvije in Estonije. Univerzitetna knjižnica Maribor je postala članica LIBER že leta 1988 kot ena izmed prvih knjižnic iz držav, ki niso bile članice Sveta Evrope. Odločilna za spremembo v sestavi članstva je bila konferenca v Madridu leta 1989, ko so se po daljši razpravi z argumenti za in proti odločili, da bodo članstvo razširili v smeri vzhodne in južne Evrope. Med argumenti proti so bili predvsem pomisleki glede kritja stroškov za dodatne udeležence. Med argumenti za pa mnenje predsednice Sveta Evrope, da bo v primeru, če bo organi-

zacija LIBER vztrajala pri omejitvah na članice Sveta Evrope, potrebno ustanoviti drugo organizacijo, ki bo povezovala znanstvene knjižnice iz vseh evropskih držav.

Delo na letošnji konferenci je potekalo v štirih sekcijah: sekciji za varovanje knjižničnega gradiva, sekciji za razvoj knjižničnih zbirk, sekciji za zagotavljanje dostopnosti in sekciji za management.

Sekciji za varovanje knjižničnega gradiva predseduje dr. Mirjam Foot iz Britanske knjižnice, kjer vodi enoto za knjižnične zbirke in tudi predava predmet Zgodovina bibliografije. V zadnjem letu je sekcija izvedla raziskavo o politiki varovanja knjižničnega gradiva. Vprašalnice je razposlala 300 knjižnicam. Raziskava je pokazala, da ima samo 11 od 300 anketiranih knjižnic zapisana načela politike varovanja knjižničnega gradiva. Na osnovi odgovorov navedenih 11 knjižnic je sekcija pripravila osnutek modela politike varovanja knjižničnega gradiva. Osnutek modela bo sekcija prevedla v angleški in francoski jezik in objavila v reviji LIBER QUARTERLY. Sekcija je organizirala tudi poletni šoli "Management varovanja knjižničnega gradiva". Prvo izmed njih je organizirala v sodelovanju s Šolo za arhivarje v Marburgu, drugo v Budimpešti. V prihodnje načrtujejo še poletni šoli v Franciji in Španiji. Sekcija je v osnutku modela navedla najpomembnejše elemente politike varovanja knjižničnega gradiva, ki so definicija varovanja in konzerviranja knjižničnega gradiva, poslanstvo in strateški cilji knjižnice, strateški cilji varovanja zbirk, načela kooperacije, ugotovitev potreb, povezave s politiko razvoja zbirk, povezave s splošno politiko varnosti, povezava s politiko skladiščenja, povezava s politiko dostopnosti (smernice za dostopnost, na primer dostopnost v čitalnicah, v izposoji, pri razstavah), ravnovesje

med preventivnim varovanjem in konzervatorstvom, politika prenosa na nadomestne nosilce, selekcija gradiva za varovanje ob upoštevanju ciljev knjižnice, politika ohranjanja gradiva na osnovi ocene njegove vrednosti, redkosti, fizičnega stanja ter pogostosti in načina uporabe, financiranje varovanja (potrebni viri in razpoložljivi viri), izobraževanje (vseh knjižničnih delavcev, delavcev, ki so odgovorni za prezervacijo in konzervacijo, ter uporabnikov), ocena tveganja, načrt ukrepov v primeru nesreč in katastrof, politika raziskav in razvoja, postopki in oparila na področju varovanja, standardi in oznake, tipologija pri knjižnem gradivu (vrste papirja, vrste vezav, vrste tiska itd.), tipologija pri neknjižnem gradivu (film, fotografije, avdio-vizualno gradivo, elektronski nosilci itd.), izjava o odgovornosti (kakovost izvajanja, poročila in nadzor).

Sekciji za razvoj knjižničnih zbirk predseduje Jacqueline Dubois, ki je ravnateljica knjižnice v ustanovi Musée de l'Homme v Parizu. Cilj delovanja sekcije je seznanjanje njenih članov z novimi trendi na področju razvoja knjižničnih zbirk, vzpodbujanja izmenjave izkušenj in informacij vseh vidikov razvoja knjižničnih zbirk ter kooperativen pristop k razvoju knjižničnih zbirk.

Sekciji za zagotavljanje dostopnosti predseduje dr. Alex Klugkist, ravnatelj Univerzitetne knjižnice Groningen iz Nizozemske. Cilj sekcije je spodbujanje zagotavljanja dostopnosti v raziskovalnih knjižnicah ter izboljšanje informiranosti o zbirkah, ki so dostopne prek računalniških mrež. Sekcija je izdelala tudi priporočila za sklepanje licenc. Pred tem je analizirala stanje na področju nabave revij in ugotovila, da se knjižnice že vrsto let soočajo s krizo. Pri tem se srečujejo tako z naraščajočim številom naslovov kot tudi s

strukturnim povečanjem cen revij med 7 in 15% letno. Pri soočenju s temi pojavi iščejo različne poti, med njimi možnosti povečanja proračuna, politiko odpovedovanja naročenih naslovov, zmanjšanje naročil novih knjig, kar pa se odraža na kakovosti knjižničnih zbirk. Knjižnicam se ponujajo alternativne možnosti dostopa do informacij v elektronski obliki prek Interneta. Te možnosti so posebno dragocene tudi za mednarodne komunikacije med raziskovalci ter za zagotovitev učinkovitega dostopa uporabnikov do zanje relevantnih znanstvenih informacijskih virov. Poleg teh problemov knjižnice opazajo poskuse posameznih založnikov, da bi ustvarili ovire pri zagotavljanju dostopnosti do informacij in ponujajo licenčne pogodbe za dostop do revij v elektronski obliki, v katerih zahtevajo dodatna plačila, ovirajo dobavo dokumentov in vnašajo klavzule o prepovedi odstopa od licenčnih pogodb. Vloga knjižnic je v zakonih o avtorskih pravicah ogrožena. Pravice, ki so jih imele knjižnice v okolju tiskanih virov, so založniki spremenili. Nekateri založniki gradijo velike podatkovne zbirke s svojimi publikacijami, ki jih ponujajo določenim skupinam končnih uporabnikov. Ta pojav pa lahko ogrozi prosti pretok informacij, znanstvenih komunikacij in splošnega izobraževanja, kjer pa imajo knjižnice pomembno vlogo. V mnogih primerih so stališča založnikov in njihovih posrednikov neusklajena ter negirajo potrebo po integriranem, homogenem in od dobaviteljev neodvisnem dostopu do informacij, ki ga pa lahko zagotovijo samo knjižnice. Le-te priznavajo vlogo založnikov pri tiskanem in elektronskem založništvu in pričakujejo, da bodo tudi založniki spoštovali in priznali spremenjeno vlogo knjižnic. Tako v tiskanem kot tudi v elektronskem okolju obstaja potreba po ohranitvi rav-

novesja med pravicami avtorjev, nosilci pravic »copyright« in širšim interesom javnosti, posebno na področju izobraževanja, raziskovanja in dostopa do informacij, kot je navedeno v Bernski konvenciji. Uporaba elektronskih informacij lahko zmanjša stroške publikacij, omogoči lažjo distribucijo in izboljša znanstveno komuniciranje. Pri tem si knjižnice želijo sodelovati z založniki v smeri učinkovitega razvoja in uporabe elektronskih publikacij. Vzpodbujati želijo sodelovanje z založniki zaradi optimalne diseminacije znanstvenih informacij v elektronski dobi. Organizacija LIBER je definirala splošna načela za evropske univerzitetne, nacionalne in raziskovalne knjižnice, po katerih se naj ravna pri komuniciranju s strategijo založnikov pri licenčnih pogodbah za elektronske revije. Pri oblikovanju teh načel je organizacija LIBER posebej upoštevala razmere v Evropi.

V prvi skupini so splošna načela. Evropske knjižnice bodo delovale v pogajanjih z založniki in njihovimi posredniki v obliki povezanih skupin oz. konzorcijev. Članice konzorcijev bodo sklepale pogodbe z založniki na osnovi navedenih načel. Članice konzorcijev bodo svojim uporabnikom zagotavljale dostop do elektronskih revij. Za ta namen bodo podpisale licenčne pogodbe z založniki. Prioritetno bodo sklenile licenčne pogodbe za tiste elektronske revije, ki bodo namenjene največjemu številu fakultet in študentov. Knjižnice se lahko same odločajo o številu pogodbenih naslovov in v pogodbah ne bodo sprejele nobenih določil, ki bi prepovedovala odpoved posameznega naslova.

Druga skupina določil se nanaša na zagotavljanje dostopa in uporabo. Knjižnice morajo zagotoviti dostop študentom, profesorjem, raziskovalcem in drugim uporabnikom. Licence naj bi zagotavljale dostop

do informacij za nekomercialne, izobraževalne in znanstvene namene brez omejitev v številu poizvedb in izpisov ob upoštevanju določil »copyright«. Knjižnicam mora biti dovoljeno, da izdelujejo tiskane kopije, da opravljajo prenos dokumentov z elektronsko pošto ali telefaksom za potrebe medknjižnične izposoje. Knjižnice ne bodo dovolile dostopa do elektronskih virov zunanjim uporabnikom, ki niso člani ustanove, ki je podpisala licenčno pogodbo. Licenčna pogodba mora zagotavljati stalno pravico dostopa do informacij, za katere je bilo opravljeno plačilo.

Tretja skupina določil se nanaša na hranjenje, formate in integracijo. Založniki morajo zagotoviti elektronske datoteke revij s polnim besedilom, za katere so članice konzorcija sklenile tovrstno pogodbo. Elektronski viri morajo biti dobavljeni v formatih, ki jih zahteva knjižnica (HTML, SGML ipd.). Pogodba ne sme omejevati knjižnic pri integriranju podatkov v njihove lokalne informacijske sisteme.

Četrta skupina določil se nanaša na storitve in stroške. Knjižnice pričakujejo od založnikov in njihovih posrednikov, da bodo poslali bibliografske podatke o revijah, ki so jih izbrale članice konzorcija, prav tako v elektronski obliki. V informacijski dobi mora biti elektronska dobava teh podatkov del obveznosti založnikov, ki izhajajo iz licenčne pogodbe brez dodatnih stroškov. Elektronski podatki (bibliografski podatki, abstrakt in polno besedilo) bi naj postali dostopni na preprostejši način kot tiskane izdaje ali vsaj na enak način. Če članice konzorcijev zahtevajo elektronske datoteke kot dodatke tiskanim izdajam, so pripravljene plačati dodatno ceno k ceni tiskane izdaje le, če vsebujejo elektronske verzije informacije, ki pomenijo dodatno vrednost v primerjavi s

tiskanimi izdajami. Če želijo imeti knjižnice elektronske licence in opuščajajo tiskane izdaje, maksimalna cena ne sme preseči 80% cene tiskane verzije.

Peta skupina določil se nanaša na informacije o uporabi. Popolnoma mora biti varovana tajnost podatkov o individualnih uporabnikih. Licenčne pogodbe z založniki morajo zagotoviti posameznim knjižnicam možnost spremljati frekvenco uporabe elektronskih virov zaradi načrtovanja razvoja zbirk. Članice konzorcijev so pripravljene z založniki sodelovati pri upravljanju z informacijami o uporabi na globalni ravni.

Sekcija za management, ki ji predseduje Robert Barth, ravnatelj Univerzitetne knjižnice iz Berna, si je zastavila za cilj seznanjati ravnatelje knjižnic z najnovejšimi dogajanjem na področju knjižničnega managementa, spodbujati spoznavanje in primerjanje različnih metod ta ter raziskati potrebe po tovrstnem izobraževanju v državah vzhodne Evrope. V okviru sekcije bodo obravnavali naslednje teme: meritve učinkovitosti, management kakovosti, strategije marketinga, sprememba vrednot v profesionalnem življenju, management kadrov (izbor, izobraževanje), stili vodenja, komuniciranje, naloge managerjev, planiranje, poslovanje knjižnic, primerjalna knjižnična statistika in pridobivanje finančnih virov.

Referati, ki so bili razporejeni v tematske sklope v okviru sekcij, so obravnavali naslednje teme: knjižnice pod ekonomskim pritiskom, virtualna knjižnica, izobraževanje na področju varovanja, obvezni izvod in Internet, pogledi založnikov na licenčne pogodbe, spremenjeno poslanstvo raziskovalnih knjižnic, spremembe v ruskih knjižnicah, manager v spremenjenem okolju, retrospektivna katalogizacija in digitalizacija raritet v čeških knjižnicah. Posebno zanimiv je bil referat, ki ga je pred-

stavil ravnatelj knjižnice iz Southamptona Bernard Naylor. Seznanil nas je z dokumentom, ki je izšel z imenom "Anderson report" v okviru programa znanstvenih knjižnic v Veliki Britaniji (Research libraries program). Pomeni nadaljevanje dokumenta "Follet report", ki je bil objavljen leta 1993. "Anderson report" poudarja pomen projektnega vodenja, sodelovanja knjižnic pri oblikovanju zbirk ter iskanja novih poti delovanja v pogojih omejenih finančnih sredstev za nabavo.

Konferenca se je končala z letno generalno skupščino in volitvami. Predsednik LIBER je prof. Elmar Mittler, ravnatelj Državne in univerzitetne knjižnice Göttingen. Ob zaključku konference je poudaril vlogo knjižničarjev pri ohranjanju pravic profesorjev, raziskovalcev in študentov pri dostopnosti do informacij in znanja ne glede na to, v katerikoli obliki je zapisano. Ena izmed pomembnih nalog LIBER v prihodnje pa bo spremljanje zakonodaje, ki v posameznih evropskih državah posega na to področje, saj ponekod sprejemajo zakone, ki so z ozirom na določila Bernske konvencije preveč restriktivni. Nestrinjanje z omejevanjem dostopnosti do informacij in znanja pa so izrazili tudi rektorji nekaterih evropskih univerz.

Irena Sapač

RAZVIJANJE BRANJA - TRAJNI IZZIV

11. evropska konferenca o branju

Pismenost - izzivi za novo tisočletje je bil naslov konference, ki jo je letos pripravilo Norveško bralno društvo s sodelovanjem IDEC (Ev-

ropskega komiteja za razvoj bralnih društev). V Stavangru je 140 referatov in delavnicam od 1. do 4. avgusta poskušalo slediti okoli 200 udeležencev. Največ referentov in udeležencev je bilo iz evropskih držav, zelo močno pa so bili zastopani tudi člani ameriških bralnih društev. Organizatorji so udeležencem olajšali izbor z objavo povzetkov in razdelitvijo referatov na tematske sklope: problematika branja in učenja, zgodnja pismenost, drugi jezik, učenje branja, učenje pisanja, izobraževanje učiteljev, pismenost, knjige in knjižnice, branje in pisanje za kritično mišljenje.

Težko je povzeti skupno sporočilo, če nisi mogel slediti vsemu dogajanju. Dodatno prebiranje povzetkov in pogovori z udeleženci med odmori pa so pomagali razbrati presenetljivo zavzetost in ustvarjalnost posameznikov za reševanje problematike branja, kakor tudi zavedanje, da bo iskanje ustreznih metod učenja in razvijanja branja stalnica in izziv tudi v prihodnjem tisočletju. Bogastvo metod, projektov, akcij, raziskav opozarja pravzaprav na obsežnost težav razvoja pismenosti. Ta se spreminja, zamira, raste in sili teoretike in praktike k nenehnemu spoznavanju stvarnosti in iskanju novih načinov za širjenje pismenosti, večanje njene rasti, kvalitete ter rabe. Vse metode učenja branja, s katerimi se lahko seznanimo na takih in podobnih konferencah, niso tudi direktno prenosljive. Mnoge od njih le opozorijo na pojav problema, ki se lahko pojavi tudi drugje. Tak primer je npr. opismenjevanje Romov in s tem povezana problematika, s katero se nekatere dežele srečujejo šele sedaj, ko se je ob družbenih spremembah v Evropi skupina teh prebivalcev naselila v novih državah. IDEC je to problematiko letos uvrstil na dnevni red svojih sestankov in seminarjev, kjer bodo izkušnje po-

sameznih držav pri opismenjevanju in socializaciji Romov za druge dežele koristna informacija.

Navdušujoča je hitra odzivnost nekaterih razvitih šolskih sistemov na problematiko pismenosti pri posameznih skupinah ali v okoljih, kakor tudi zavzetost posameznikov pri odkrivanju in reševanju problematike ter seznanjanju javnosti. Ne čaka se. Ko posameznik ali skupina odkrije problem, opozori javnost, stroko ter ustrezne službe in spodbudi ukrepanje. Vse to pa je možno, ker tisti, ki učijo branje ali pa v tem procesu sodelujejo le ljubiteljsko (lahko tudi visoko strokovno), zelo dobro poznajo okolje in življenje posameznikov in skupin v njem. Pri tem ni nepomembno, da problematiko rešujejo v tesni povezavi z njimi.

Kot knjižničarka seveda nisem preslišala sporočila uvodnega referata, da se uspešno razvijanja branja ne more opravljati brez pomoči profesionalnega knjižničarja in je zato ta nepogrešljiv pomočnik v šoli kakor tudi v splošni knjižnici. Njegova prva naloga je omogočanje dostopnosti do knjig, in sicer najprej tam, kjer je pismenost najslabša, druga pa omogočati in pomagati razvijati branje v lastnem jeziku vsakemu posamezniku. Tudi na tej konferenci so knjižničarji predstavili svoje uspešne metode razvijanja in spodbujanja branja, med njimi je Slovenijo zastopala Tilka Jamnik z opisom igralnih ur s knjigo.

Zanimanje je med udeleženci vzbudil projekt Finske, imenovan Matilda. Mladina se vključuje v projekt z branjem knjig, katerih seznam je objavljen na internetu, hkrati pa internet omogoča večje aktiviranje mladih pri razširjanju branja med vrstniki. Iz seznama na osem tematskih skupin razdeljenih knjig prebere učenec vsak mesec eno, o njej poroča drugim, si z njimi dopisuje po internetu, štirikrat krat na leto pa se

skupina sreča z mentorjem v skupnem razgovoru o prebranem. Dobri zgledi tudi za našo Bralno značko, še zlasti ker z uporabo nove tehnologije mladi mimogrede osvajajo nekatere elemente informacijske pismenosti.

Ideje za lastno delo so udeleženci lahko dobili tudi na področju širjenja branja med mladostniki in odraslimi. Obravnaval se je tudi razvoj kritičnega branja in učnih spretnosti pri študentih. Žal bodo morali slovenski strokovnjaki te ideje razbrati iz literature, saj sva bili iz Slovenije prisotni le poročevalka in omenjena referentka.

Sestanek IDEC

Ob konferenci smo se srečali tudi člani IDEC (Evropskega komiteja za razvoj bralnih društev) na svojem rednem delovnem sestanku. Obravnavali smo tekočo problematiko: priprava konferenc, seminarjev, delovnih sestankov, aktivnosti za širjenje društev v Evropi in spodbujanje njihove dejavnosti (European Handbook on Reading, European Professional Exchange Programm, European Seminars on Reading, IRA Award for Innovative Reading Promotion in Europe, European Leadership Conferences on Literacy) in izmenjali poročila o delovanju svojih nacionalnih društev. V skupini 26 evropskih bralnih društev delujejo društva na različnih ravneh razvoja. Nekatera imajo dolgo tradicijo delovanja, veliko število članov in bogato dejavnost: pripravljajo konference, seminarje, delavnice, zalagajo propagandne izobraževalne zloženke o branju, vodijo raziskovalne projekte, akcije za branje za posamezne ciljne skupine, izdajajo informativna in tudi strokovna glasila, knjige, predvsem pa širijo strokovne informacije in skrbijo za profesionalni razvoj profesorjev, učiteljev, knjižničarjev in drugih strokovnjakov, ko omogočajo

izmenjavo znanja in izkušenj in sodelovanje med člani. Druga društva se počasi uveljavljajo v svojem prostoru, nekatera pa se šele poskušajo registrirati. Pri ustanavljanju dobijo pomoč članov IDEC in IRA (Mednarodno bralno društvo), ki pripravlja v ta namen delavnice za vodenje društev. Ti stiki prerastejo v medsebojno sodelovanje: izmenjavo strokovnjakov, skupno pripravljanje in vodenje projektov, posvetovanj, raziskav ipd.

Bralno društvo Slovenije

Uspešno je navadno društvo, ki ima zavzete posameznike. Ti navadno vložijo v delo poleg časa in znanja tudi del lastnih sredstev, npr. za udeležbo na konferencah ipd. Tudi v Bralnem društvu Slovenije (BDS) teh ni malo, lahko pa bi se 82 članom priključilo več učiteljev, profesorjev in tudi knjižničarjev, če bi jih podpirale ustanove. Vsak član BDS mora plačati članarino, če želi delovati zunaj slovenskega prostora pa tudi članarino IRA. Dejstvo je, da delovanje v društvu omogoča posamezniku predstaviti njegovo delo, uspešno metodo učenja branja, projekt, raziskavo, drugega pa spodbudi k posnemanju in s tem k bolj inovativnemu in ustvarjalnemu delu. Takega pa bo slej ko prej podpirala tudi ustanova, saj bo rasla tudi njena uspešnost in njen ugled.

BDS pripravlja letos že tretje posvetovanje, ki bo v Postojni, 18. in 19. novembra. Tema "Bralna sposobnost ima neomejene možnosti razvoja", bi moralo privabiti številne strokovnjake, teoretike in praktike. Prepričani smo, da imajo kaj pokazati, povedati in BDS jim daje možnost. Za tiste, ki bi jo hoteli izkoristiti, objavljamo še podatek, da lahko informacije dobijo pri Mileni Ivšek, Zavod RS za šolstvo, pri Silvi Novljan, Narodna in univerzitetna knjižnica in pri predsednici društva, Meti Grosmanovi, Filozofska fakulteta. Za

tiste, ki se bodo priključili tudi članstvu IRA (informacije Silva Novljan) ponuja društvo informacije in možnosti za sodelovanje na tujih mednarodnih in nacionalnih konferencah, v programih izmenjav strokovnjakov, (Colorado, Anglija, Finska ...), v projektih, kandidiranje za nagrado v razpisih IRA in IDEC ipd.

Zakaj ne bi tudi vi predstavili svoj poster, imeli referat, delavnico na 18. svetovnem kongresu v Aucklandu (leta 2000), na 12. evropski konferenci v Dublinu (leta 2001), na konferenci centralnih evropskih držav v Bratislavi (leta 2000), se udeležili 45. posvetovanja IRA v Indianapolisu (leta 2000)? in še in še. Res je, da morate poleg svoje stroke obvladati tudi angleščino. Udeležbo na mednarodni konferenci lahko podpre tudi BDS. Morda tako, da izbere dober (vaš!?) referat na letošnjem posvetovanju, ki bi bil zanimiv za mednarodno družino, in financira udeležbo referenta.

Vtisi, nabrani mimogrede

Čeprav je to moj tretji obisk Norveške, me tudi Stavanger preseneti z odnosom do otrok in (domačih) živali; mesto je polno njihovih kipov. Spoštujejo svojo preteklost in jo ohranjajo tako, da jo živijo: sprehod po starem delu mesta je ob zahajajočem soncu ob desetih zvečer sproščujoč, ker ni samo spomenik V njem živijo meščani, ki spoštljivo negujejo vsak njegov centimeter. Narodna noša je brez patetike normalno oblačilo za slavnostne priložnosti, tudi za svečano otvoritev konference. Nad draginjo se pritožujemo le tujci, vsi po vrsti. Domačini rečejo temu prispevek za blaginjo vseh: šolstvo, sociala, zdravstvo, komunikacije, kultura za vse na visoki ravni in veliko tega brezplačno, to stane! Ljubijo svojo deželo, tudi če niso bili na Nord Capu in ne sodijo med petdeset odstotkov vseh

prebivalcev, katerih delo je povezano z nafto. Pravijo, ne bi je bilo brez znanja branja. Ne godrnjajo in se ne hvalisajo. So mednarodno mesto in prijazni do tujcev, turistov in priseljencev. Tudi tem je na voljo nekaj njihove brezplačne blaginje.

V soboto sem v enem delu splošne knjižnice ob pol desetih zvečer pisala sporočilo po internetu ob pomoči knjižničarja volunterja, priseljenca iz vzhoda, ki je sicer dogajanje v prostoru spremljal s pomočjo videokamer. Prelistala sem časopisje, prebrala prospekte o kraju, poizvedela za kulturne in razvedrilne dejavnosti v mestu in okolici, si ogledala razstavo, kupila kartice in znamke, lahko pa bi kupila tudi knjigo iz boljše ponudbe. Knjižnica posluje brezplačno, zaračunavajo le zamudnino. Nekaj knjižnega gradiva je poleg navodil o uporabi knjižnice in povabila k branju v lastnem jeziku tudi v jezikih priseljencev, ki so med drugim veliki uporabniki interneta. Sicer pa knjižnica lahko izpolni njihove potrebe po branju v lastnem jeziku s pomočjo medknjižnične izposoje iz centra za tuje knjižnično gradivo v Oslu. Knjižnica nabavi vse v norveškem jeziku izdane knjige, če ustrezajo tudi merilom kvalitete.

Uporabniki so samostojni. Berejo radi tudi domačo poezijo. K branju jih vabijo s pogostim oblikovanjem posebnih ponudb. Trenutno: zbirka romanov, ki so bili podlaga filmu - počitnice, čas za urejanje doma in sebe, za prenavljanje - zbirka za najstnike. Izposoja letos pada. Name ravajo jo povečati s pomočjo knjižničarja svetovalca, ki bo krožil med uporabniki knjižnice in ponujal usluge. Njihova ciljna skupina so letos mladostniki. Pripravljajo program in izbor knjig za pogovore o knjigah in so se pri pripravi povezali z uspešnim tovrstnim delom z mladostniki v Literaturhaus na Dunaju. To dejavnost je skupina mladostnikov uspe-

šno predstavila tudi na konferenci. Jaz pa sem jih srečala na ogledu knjižnice. Mladi suvereni razpravljalci so mentorici preprečili vstop na tiskovno konferenco, zaprli so ji vrata pred nosom! Veselje nad uspehom se je pomešalo z globoko žalostjo in treznim premišljevanjem o učinkih razdajanja. Že doživeto.

Silva Novljan

POROČILO Z DVEH KONFERENC V SKANDINAVIJI

O konferencah bom poročala na strokovnem srečanju mladinskih in šolskih knjižničarjev v Pionirski knjižnici, 10. novembra 1999, s začetkom ob 9.30 uri.

Na povabilo Ministrstva za šolstvo in šport oz. Urada Republike Slovenije za šolstvo sem se udeležila konference Evropske komisije *New Dimensions of Learning in the Information Society*, 28. - 30. 7. 1999, Helsink, Finska. Na pobudo Bralnega društva Slovenije (sem članica BDS in IRA) pa sem se udeležila in predstavila referat na 11. evropski konferenci IRA *Literacy - Challenges for the New Millenium*, 1. - 4. 8. 1999, Stavanger, Norveška.

Moji strokovni interesi za obisk na teh konferencah izhajajo iz naslednjih področij: bibliotekarstvo oz. knjižnično-informacijsko opismenjevanje (sodobna funkcionalna, informacijska in medijska pismenost), izvajanje programa knjižnično-informacijskih znanj v kurikulumu prenovljene slovenske šole, sodelovanje med šolo in (splošno-izobraževalno) knjižnico, razvijanje bralnih programov. *Funkcionalna pismenost in učenje za učenje* vsega prebivalstva v informacijski družbi

21. stoletja so naloge in cilji šole, knjižnic in drugih dejavnikov v družbi.

Konferenca v Helsinkih *New Dimensions of Learning in the Information Society* je ena od več konferenc, ki jih je Finska pripravila za drugo polovico tega leta, ko je prevzela predsedstvo Evropske unije; pripravilo jo je Finsko ministrstvo za izobraževanje v sodelovanju z Evropsko komisijo. Bila je na visokem političnem in strokovnem nivoju; bilo nas je okrog 200 udeležencev, od tega polovica iz Finske, sicer pa razen redkih izjem iz držav članic Evropske unije; iz Slovenije sem bila edina. Vsi referenti (30) so bili vabljeni; konferenca je bila namenjena politikom, raziskovalcem, strokovnjakom informacijske komunikacijske tehnologije, izobraževalcem ... različnim sodelavcem na področju ICT in izobraževanja, tako teoretično kot praktično.

Vsi referenti so - razumljivo - uporabljali informacijsko komunikacijsko tehnologijo, na voljo je bilo veliko tiskanega informacijskega gradiva; delovna jezika sta bila finščina in angleščina, referate so simultano prevajali še v nemščino, francoščino in španščino. Vsi referenti so predstavljeni v katalogu konference s polnimi naslovi (tudi e-maili), poleg tega imajo v svojih referatih sezname uporabljenih gradiv (tudi naslove dokumentov na internetu); oboje predstavlja veliko možnosti za sodelovanje in nadaljnji študij. Na otvoritvi je bil osrednji dogodek virtualni koncert, kjer smo prek interaktivne televizije videli pianista, ki je na nekem drugem koncu Finske igral na svoj klavir, prek računalniške povezave pa je naš klavir v dvorani oddajal svoje naravne zvoke.

Poslušala sem vse plenarne referate, sicer pa sem bila v sekciji *Media literacy for all* (posebno zaradi

referatov *Public libraries and information society in Media Literacy for all: The new teacher*). Uspelo pa mi je dobiti referate tudi iz drugih dveh sekcij (*New Dimension of Learning in Open and Distance Learning*).

Nekaj zaključkov: informacijska komunikacijska tehnologija (ICT) je ključnega pomena pri globalizaciji, demokratizaciji in individualizaciji učenja, poučevanja in znanja, zato si morajo države prizadevati, da imajo vsi državljani dostop do njih (posedovanje ICT in informacijsko-komunikacijska pismenost); ICT spreminja formalno in neformalno izobraževanje; z njo je mogoče dosegati cilje, ki jih s klasičnim izobraževanjem ni mogoče; ICT je v določenih primerih nenadomestljiva (npr. učenje na daljavo, vseživljenjsko učenje itd.); učitelje, ki so v humanizaciji izobraževanja ključni, je treba permanentno izobraževati za ICT.

Informacije s te konference bi mi bile še kako dobrodošle, ko sem sodelovala v komisijah za prenovu slovenske šole, sicer pa mi bodo koristile pri razumevanju in umeščanju ICT v (splošno-izobraževalnih) knjižnicah in razvijanju sodobne funkcionalne (bralne, informacijske in medijske) pismenosti.

11. evropsko konferenco o branju v Stavangru ***Literacy - Challenges for the New Millennium*** je organiziral IDEC (Evropski komite za razvoj bralnih društev) IRA (Mednarodne bralne zveze), v sodelovanju z Norveškim bralnim društvom in Centrom za raziskovanje branja na Visoki šoli v Stavangru.

Konference se je udeležilo okrog 250 strokovnjakov različnih profilov: raziskovalci, učitelji, izobraževalci učiteljev, posebni izobraževalni svetovalci, knjižničarji, pisatelji, založniki, skratka vsi, ki na karšenkoli način delujejo na področju branja. Okrog 180 udeležencev je bilo iz Ev-

rope, od tega 75 iz Norveške, 60 iz ZDA, preostalih 10 udeležencev pa je bilo iz Afrike (6), Azije in Avstralije. Iz Slovenije sva bili dr. Silva Novjan, ki je članica IDEC-a, in jaz.

Na konferenco so organizatorji povabili le tri predavatelje:

Dr. Susan B. Neumann, USA: *How to Achieve Skilled Reading. Developmentally Appropriate Practices*; Dr. Heinz Wimmer, Austria: *Difficulties in Learning to Read. What does Research Suggest*; Per Olav Kaldestad, Norway: *Reading is Writing is Reading*.

Sicer pa so glavni udeleženci na tej konferenci tisti, ki se povabijo sami in želijo deliti svoje znanje in izkušnje z drugimi. Udeleženci naj bi predstavili in razpravljali o zadevah skupnega interesa s kolegi iz drugih držav, različnih kultur in tradicij. Seznam podtem dokazuje, da so želeli zbrati in predstaviti čimveč dosežkov na področju branja. Podteme so se izvajale v sekcijah in delavnicah (tri dni): *Assessment, Books/Libraries, Comprehension/Metacognition, Computer Technology, Dyslexia, Learning Problems, Emergent Literacy/Early Literacy, Linguistic Awareness, Literacy, Metacognition, Reading and Writing for Critical Thinking, Reading Difficulties, Reading Problems/Learning Problems, Second Language, Spelling/Orthography, Strategies, Teacher Education, Teaching Reading, Teaching Writing, Teaching Reading and Writing, Text*.

Zaradi takšnega koncepta je kar 150 udeležencev konference prebralo svoje referate, organiziralo delavnice, predstavilo posterje ali kako drugače aktivno sodelovalo na konferenci. Po predstavitvah je bil vedno čas za pogovor in treba je poudariti, da se udeleženci res oglašajo in pogovarjajo.

Ima pa to veliko število podtem tudi pomanjkljivost. Odvijajo se je

lahko tudi v devetih vzporednih sekcijah. Podrobni pregled tem mi je (to je seveda povsem osebna pripomba) pokazal, da so nekatere zelo sorodne in bi jih bilo morda vendarle smotrno združiti in bi se tako lahko srečali strokovnjaki različnih profilov in si izmenjali izkušnje in znanje. Tudi na tej konferenci se npr. skorajda ni zgodilo, da bi se srečali učitelji in knjižničarji.

Večina predstavitev je na kakršenkoli način oz. s kateregakoli vidika obravnavala branje otrok na nižji stopnji osnovne šole, nato branje v predšolskem obdobju, nato na višji stopnji osnovne šole, zelo redko branje adolescentov. Med predstavljenimi ni bilo nobenega programa bralnega opismenjevanja odraslih, kar me je presenetilo, saj funkcionalna nepismenost (predvsem informacijska in medijska) vendarle zelo narašča med odraslimi prebivalci, ki so že zdavnaj zaključili formalno izobraževanje.

Ob teh predstavitvah sem se počutila domače in ponosna na slovenske dosežke na tem področju, ki prav nič ne zaostajajo za tistimi, ki so bili predstavljeni na 11. evropski konferenci IRA. V angleščini sem predstavila svoj referat z naslovom *Igralna ura s knjigo, sodobna oblika knjižnično-informacijskega (pred) opismenjevanja, primerna za otroke do 9. leta starosti*, ki je med prisotnimi vzbudil zanimanje predvsem zaradi sodelovanja knjižničarjev in učiteljev, sicer pa je podobnih celostnih programov opismenjevanja veliko v Ameriki, v evropskih državah pa predvsem v Skandinaviji in na Nizozemskem; nastajajo pa vendarle med inovativnimi učitelji in ne v sodelovanju s knjižničarji (vsaj ne v tolikšni meri kot v našem primeru, kjer je spodbuda prišla iz knjižnice). Kot knjižničarka iz splošnoizobraževalne knjižnice pa sem vendarle pogrešala globalnih progra-

mov in projektov opismenjevanja, in takšnih, ki bi bili namenjeni ciljnim skupinam odraslih prebivalcev. Edina obravnavana skupina odraslih so bili starši, pač v povezavi z otroki v predbralnem in zgodnjem bralnem obdobju.

Na tej konferenci ni bilo čutiti nobene evforije nad informacijsko komunikacijsko tehnologijo, prej nekakšno uravnoteženost med vsemi mediji, ki jim je tradicionalna pismenost osnova. Tudi predstavitve so bile le redko vizualno ali računalniško podprte, najpogosteje s projekriranimi folijami, brez ozvočenja (razen treh plenarnih referatov in otvoritvene ter sklepne prireditve), z malo tiskanega gradiva (brez možnosti fotokopiranja), brez prevajanja, znanje angleščine je torej obvezno.

12. evropska konferenca IRA bo v začetku julija 2001 na Irskem, v Dublinu. V Bratislavi pa bo od 6. do 8. julija 2000 Centralna evropska konferenca o branju z naslovom *Unity and Diversity in Literacy Development*; prijavo za aktivno sodelovanje na tej konferenci je treba oddati do 30. septembra letos.

Poročilo z obiska obeh konferenc, ki sta mi dali zaokroženo podobo sodobne funkcionalne pismenosti in opismenjevanja, bom sklenila z omembo projekta *Matilda*, ki je bil predstavljen na obeh konferencah: v Helsinkih in v Stavangru. To je finski projekt, ki prek interneta spodbuja osnovnošolske otroke k branju knjig. Projekt je dobil nagrado IRA zaradi svoje inovativnosti (razvija bralno in računalniško oz. informacijsko pismenost, upošteva perceptijske sposobnosti sodobne mladine ter interaktivnost in multimedialnost mladinske literature). Seveda je projekt dobil ime po Dahlovi Matildi, knjigi in junakinji, ki je znana in

priljubljena med mladimi po vsej Evropi in v ZDA.

Gradivo z obeh konferenc je za enkrat pri meni, v Pionirski knjižnici v Ljubljani.

Tilka Jamnik

PREDSTAVLJAMO VAM

IZOBRAŽEVANJE V VELIKI BRITANiji (tromesečno izpopolnjevanje na City University v Londonu)

Letos spomladi sem kot prejemnica štipendije Zavoda za odprto družbo dvanajst tednov preživela na Oddelku za informacijsko znanost (Department of Information Science) na City University v Londonu. Štipendija je bila namenjena posameznikom, ki se v svoji deželi ukvarjajo z izobraževanjem bibliotekarjev oziroma informacijskih managerjev. Pridobili naj bi znanje, ki ga bodo lahko uporabili pri svojem pedagoškem delu in razvijanju raziskovalnih veščin v matični državi. Poleg mene jo je prejela še Litvanka Ramune Petuchovaite z Oddelka za bibliotekarstvo na Fakulteti za komunikacije v Vilniusu. Tako sva za tri mesece postali sošolki in sostanovalki.

Oddelk za informacijsko znanost in najino izobraževanje

Oddelk za informacijsko znanost na City University sodi med najbolj kvalitetne britanske visoke šole za informacijsko znanost. Izvajajo samo podiplomski študij. Študijski program je akreditiran s strani obeh najpomembnejših britanskih institucij s področja knjižničarstva in informacijske znanosti - Britanskega združenja knjižnic (Library Association) in Inštituta informacijskih znanstvenikov (Institute of Information Scientists). Celo več - poleg Oddelka za informacijske in knjižničarske študije (Department of Information and Library Studies) na Univerzi v Loughboroughu in Oddelka za informacijske študije (Department of Information Studies) na Univerzi v Sheffieldu je edini, ki se ponaša z najvišjo možno oceno programa, 5 z zvezdico. Na svoji domači strani

<http://www.soi.city.ac.uk/informatics/is> navajajo, da imajo enajst redno zaposlenih profesorjev, štiri honorarne sodelavce in dve administrativni delavki, sodelujejo pa še z vrsto zunanjih strokovnjakov z drugih univerz oziroma podjetij. Predstojnik oddelka je dr. David Nicholas.

Najin delovni dan je trajal približno od devete ure zjutraj do pete ure popoldne. Dodelili so nama tutorja, dr. Davida Bawdena, sicer direktorja oddelčne študijske smeri Farmaceutski informacijski management. Skrbel je za stvari, povezane z izobraževanjem, organizacijo obiskov, kot tudi za nastanitev in vse ostalo. Pri svojem delu se je resnično zelo potrudil in ga odlično opravil. Priskrbel nama je resnično izjemno nastanitev, ki ji namenjam par besed ob koncu prispevka. Oblikoval je kvaliteten izobraževalni program. Na oddelku nama je zagotovil delovni prostor, računalniško opremo in neomejeno uporabo vseh informacijskih

virov, ki so na voljo na univerzi - od relativno bogate univerzitetne knjižnice pa vse do informacijskega servisa Dialog in podobno.

Najin izobraževalni program je bil, lahko rečem, dokaj obsežen, saj je obsegal obiskovanje predavanj po lastnem izboru in sodelovanje v ostalih dejavnostih v okviru oddelka, kot npr. prisostvovanje konzultacijam z magistrskimi in doktorskimi študenti, razgovore o lastnih raziskovalnih in študijskih interesih in pedagoškem delu na domačih fakultetah kot tudi sodelovanje pri pripravi strokovnega članka na temo digitalnih knjižnic. Posebej omenjam udeležbo na tedenskih raziskovalnih seminarjih, ki jih pripravljajo profesorji sami, kajti oddelek namenja zelo veliko pozornost nenehnemu znanstveno-raziskovalnemu delu svojega osebja. Seminarji so namenjeni sprotnemu seznanjanju poslušalcev, med katerimi so tako kolegi kot študenti, s svojim delom, hkrati pa zagotavljajo nenehno svežino in aktualnost, ki je eden temeljev že omenjene kvalitete oddelka.

Seveda pa nisva celih treh mesecev preživeli le na oddelku. Omogočili so nama obiske nekaterih drugih britanskih univerz, na katerih poučujejo knjižničarsko oziroma informacijsko znanost, nekaterih vodilnih profesionalnih in komercialnih organizacij s tega področja in knjižnic različnih tipov. Omeniti moram tudi možnost obiskovanja tečajev v organizaciji komercialnih organizacij. Bila sem zadovoljna, ker se mi je ponudila možnost spoznati različne načine izobraževanja knjižničarjev in informacijskih managerjev v Veliki Britaniji, primerjati predmetnike in načine študija na različnih univerzah ter opazovati, kako se izobraževanje povezuje s prakso.

Izmed štirih študijskih smeri, ki jih izvaja oddelek, in sicer Informacijski management, Informacijski sistemi

in tehnologija, Elektronsko založništvo in Farmacevtski informacijski management sva se osredotočili na prvega in izbrali predmeta Raziskovalne metode in Informacijski management, ki sva ju skupaj z rednimi študenti poslušali osem tednov, kolikor traja letni semester. Poleg tega sva poslušali tudi celotni program letnega semestra študijske smeri Farmacevtski informacijski management.

Na univerzi so nama, kot rečeno, v okviru štipendije omogočili tudi obisk tečajev v organizaciji komercialnih izobraževalnih organizacij in sicer po lastni izbiri. Odločila sem se za obisk dveh enodnevnih tečajev, za katera sem menila, da mi bo njuna vsebina koristila pri mojem delu. Tako sem se aprila na sedežu Aslib udeležila tečaja z naslovom Presentation skills - Predstavitvene spretnosti, in maja na TFPL tečaja z naslovom Library Automation - Avtomatizacija knjižnice.

Obiski

Priložnost sva si imeli ogledati tudi obe že omenjeni univerzi z najvišje ocenjenima programoma knjižničarskih oziroma informacijskih študij. Poleg njiju sva obiskali še Šolo za pravo, upravo in informacijski management (School of Law, Governance & Information Management) na univerzi North London in Šolo za informacijski management (School of Information Management) na univerzi v Brightonu. S predstavniki, ponavadi profesorji, sva se pogovarjali o organizaciji študija, študijskih programih, sestavi predmetnikov, vsebini predmetov, nadaljni karieri diplomantov in podobno. Povsod so bili veseli najinega zanimanja in so z veseljem odgovorili na sleherno vprašanje, založili pa so naju še z zajetnimi kupi informacijskega gradiva.

Ker naju je zanimalo tudi permanentno izobraževanje, so nama omogočili obiske organizacij, ki nudijo različne tečaje za knjižničarje in informacijske managerje. Obiskali sva TFPL, Aslib in kot nekoliko poseben primer tudi Združenje knjižnic. Tudi tam so nama sogovorniki predstavili svoje izobraževalne programe, spregovorili so o njihovem oblikovanju, o načinu delovanja posamezne organizacije in o svoji poslovni politiki. Gre za komercialne oziroma vsaj delno komercialne organizacije, zato je njihova ponudba v veliki meri odvisna od povpraševanja, kar ugotavljajo z raziskavami trga in interesov udeležencev svojih tečajev. Med ostalimi obiski štejem med najzanimivejše obisk Statistične enote za knjižnice in informacije (Library and Information Statistics Unit), ki sva si jo ogledali v sklopu obiska univerze v Loughboroughu. Tu zbirajo vsakovrstne statistične podatke o knjižnicah v Združenem kraljestvu in pripravljajo celo vrsto publikacij, nudijo pa tudi poizvedbe iz podatkovne zbirke SCONUL Statistics Database.

Nisva pa obiskovali le izobraževalnih organizacij, temveč tudi knjižnice, od nacionalne British Library, Bodleian Library v Oxfordu, visokošolskih knjižnic, pa vse do Barbican Library (ene najboljših britanskih splošnih knjižnic, ki se je nahajala v neposredni soseščini mojega stanovanja). Omogočili so nama tudi ogled informacijske službe Evropske banke za obnovo in razvoj, a si jo je zaradi spleta okoliščin žal lahko ogledala le Ramune.

Nastanitev in prosti čas

Nekaj besed bom namenila tudi sami nastanitvi in stvarem, ki sicer niso sodile v okvir samega študija, so pa veliko prispevale k najinemu dobremu počutju. Še enkrat moram pohvaliti trud za nastanitev, stanovali sva namreč v samem centru

mesta v resnično krasnem stanovanju, ki ga v tako obljudenem in dragem mestu ni bilo lahko najti. Do univerze sva imeli le dobrih deset minut peš. Gostitelji, predvsem dr. David Bawden, so se resnično potrudili tudi za najin prosti čas, saj sva si lahko dodobra ogledali London in njegove znamenitosti ter spoznali njegovo kulturno ponudbo, odpravili pa sva se tudi na nekaj nepozabnih izletov po Angliji, omenim naj samo narodni park Peak District, Windsor in Brighton. Ogledali sva si slovesnost ob podelitvi diplom City University, ki poteka dvakrat letno v častitljivi londonski srednjeveški dvorani Guildhall nedaleč od najinega stanovanja. Ne smem pa pozabiti tudi prijateljskih vezi, ki so se (po leg strokovnih) spletle med nami v tem, kot se je na koncu izkazalo, tako kratkem času.

Polona Vilar

ČESTITKI

NOV DOKTORAT

mag. Maja Žumer, vodja Centra za raziskave in razvoj v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani, je na Filozofski fakulteti Sveučilišta u Zagrebu 15. julija 1999 uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom *"Elektroničke nacionalne bibliografije : načela odabira gradje i oblikovanja sučelja"*.

Kolegici iskreno čestitamo in želimo še veliko uspehov pri nadaljnjem delu!

OBČINSKA NAGRADA ZA KNJIŽNICO

V Ptuj so ob občinskem prazniku, 5. avgustu, podelili občinska odlikovanja. Najvišje občinsko priznanje, *zlato plaketo Ptuja*, je dobila **Knjižnica Ivana Potrča**, ki čedalje bolj postaja eno najpomembnejših ptujskih kulturnih žarišč.

Kolegom čestitamo!

PRILOGE

1. V *prvi prilogi* objavljamo **program** letošnjega strokovnega posvetovanja ZBDS, ki bo na temo "**Profesionalnost in kakovost v knjižničarstvu**", od 20. – 22. oktobra v Ljubljani.
2. V *drugi prilogi* objavljamo **prijavnico** za udeležbo na strokovnem posvetovanju ZBDS in formular za **rezervacijo hotela**, ter **seznam hotelov**.
3. V *tretji prilogi* objavljamo informacijo o srečanju na temo **Biblioterapija**, ki ga prireja Bralno društvo Primorske in Matična knjižnica Izola. Srečanje bo v četrtek, **30. septembra 1999**, v **Matični knjižnici Izola**.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE
STROKOVNO POSVETOVANJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO
»Profesionalnost in kakovost v knjižničarstvu«
(Ljubljana, Smelt-GIO, 20. - 22. oktober 1999)

Sreda, 20.10.99

8.30-9.30 registracija

9.30-11.00 pozdravni govori, podelitev nagrad in priznanj

11.00-11.30 *o d m o r*

11.30-13.00 Vabljeni referati (moderator: Ivan Kanič)

- **dr. Ivan Svetlik**, Fakulteta za družbene vede, »Sodobni izzivi profesionalizmu«
- **Giuseppe Vitiello**, Evropska skupnost, »National information policy and planning and the global context«
- **dr. Martin Žnideršič**, FF – Oddelek za bibliotekarstvo, »Formalno izobraževanje in kakovost dela knjižničarjev«

13.00-14.30 *k o s i l o*

14.30-17.00 **PONUDBA KNJIŽNIČNIH STORITEV** (moderatorica: Smiljana Pejanovič)

- **Zdenka Petermanec, dr. Boris Snoj**: »Kakovost knjižničnih storitev – prepustimo sodbo uporabnikom!«
- **Karmen Štular Sotošek**: »Zaposleni v »prvih vrstah« kot ključni element tržnega komuniciranja v knjižnicah«
- **Barbara Kovář**: »Predstavimo se javnosti : splet kanalov komuniciranja v splošni knjižnici«
- **mag. Alenka Kavčič Čolić**: »Vpliv organizacijske strukture knjižnice na kakovost njenega delovanja«

o d m o r

- **Sabina Fras**: »Odnosi z javnostmi - organiziran pristop k oblikovanju identitete knjižnice«
- **dr. Matjaž Žaucer**: »Zunanje izvajanje dejavnosti za knjižnice«
- **Jadranka Matić Zupančič**: »Potrebe gluhih in naglušnih kot izhodišče za oblikovanje storitev javne knjižnice«

17.00-17.30 *o d m o r*

17.30-19.00 **ZAKON O KNJIŽNIČARSTVU** – okrogla miza (moderator: mag. Lenart Šetinc)

20.00- *v e č e r j a*

Četrtek, 21.10.99

**9.15-11.30 IZOBRAŽEVANJE BIBLIOTEKARJEV IN NAČRTOVANJE
PROFESIONALNE KARIERE** (moderatorica: mag. Melita Ambrožič)

- **dr. Jadranka Lasić-Lazić, mag. Aida Slavić:** »Profesionalno obrazovanje knjižničara: teorijska uporišta i praktični problemi«
- **dr. Alenka Šauperl, dr. Jerry D. Saye:** »Library and information science education programmes in the United States: A look back at the past twenty-years and plans for the next decade«
- **Polona Vilar:** »Izobraževanje in kariera bibliotekarjev in informacijskih specialistov v Veliki Britaniji«
- **dr. Irena Marinko:** »Izobraževanje bibliotekarjev za kariero v gospodarstvu«
- **Maja Božič, Urška Fabjan, Mojca Trtnik, Veronika Potočnik:** »Razmišljanja in pričakovanja študentov bibliotekarstva o bodoči profesionalni karieri«
- **Violetta Botazzo:** »Novi poklici v knjižnično-informacijski sferi«

11.30-12.00 o d m o r

12.00-13.30 RAZISKOVALNO DELO IN RAZISKOVALNE METODE V KNJIŽNIČARSTVU
(moderatorica: dr. Maja Žumer)

- **dr. Primož Južnič:** »Pomen raziskovalnega dela za profesionalno delo v knjižničarstvu«
- **Pierre Marie Belbenoit Avich:** »Evolving research tools and techniques (for the literature)«
- **dr. Tatjana Aparac Jelušić:** »Znanstveni i stručni članci u Knjižnici i Vjesniku bibliotekara Hrvatske: pokušaj usporedne analize znanstvenog doprinosa u knjižničarstvu«
- **dr. Darja Piciga:** »Raziskovalne metode v preučevanju uporabnikov«

13.30-15.00 k o s i l o

15.00-17.00 VLOGA BIBLIOTEKARJA PRI RAZISKOVALNEM DELU V ŠOLI
(moderator: dr. Primož Južnič)

- **mag. Dinka Kovačević:** »Istraživanje u školskoj knjižnici: prvi koraci u osamostaljivanju učenika i sudjelovanju u vlastitom obrazovanju«
- **Milena Bon:** »Vloga bibliotekarja pri raziskovalnem delu v šoli«
- **Majda Steinbuch:** »Vloga šolskega knjižničarja pri uvajanju dijakov v raziskovalno delo na gimnaziji«
- **Lenka Perko:** »Raziskovalno delo mladih v Ljubljani in knjižničarji«
- **Marija Debevc:** »Analiza navajanja literature v seminarskih nalogah dijakov«

15.00-17.00 SKUPŠČINA ZBDS Z VOLITVAMI NOVIH ORGANOV (sejna soba WTC)

17.00-17.30 o d m o r

17.30-19.00 ETIČNI KODEKS V KNJIŽNIČARSTVU – okrogla miza (moderator: dr. Jože Urbanija)

- **dr. Jože Urbanija:** »Motivacijske razsežnosti etičnega kodeksa«
- **dr. Vladimir Struk:** »Udejanjanje etičnega kodeksa bibliofilije«
- **Mateja Griljc:** »Etičnost profesionalnega odnosa do funkcionalno oviranih uporabnikov«

17.00-20.00 **AKTUALNA PROBLEMATIKA ŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV: MED STROKO IN ŠOLSKO ZAKONODAJO** – okrogla miza, sejna soba WTC (moderatorka: Nataša Kuštrin-Tušek)

- **Ivan Markovič, Marco Apollonio:** »Vzgojno-izobraževalno delo v šolski knjižnici srednje šole: bibliopedagogika ali bibliodemagogija«

Petek, 22.10.99

9.00-11.30 **ORGANIZIRANOST KNJIŽNIČARSTVA** (moderatorka: Eva Kodrič-Dačić)

- **mag. Melita Ambrožič, Jelka Kastelic:** »Kakšna knjižničarska združenja za drugačno prihodnost stroke«
- **mag. Dubravka Stančin Rošić:** »Utjecaj i uloga društva u razvoju hrvatskog knjižničarstva«
- **mag. Maria Seissl:** »Publishing activities of the Austrian Library Association«
- **dr. Srečko Jelušić:** »Nakladništvo, knjižarstvo i knjižničarstvo: nepotrebne djelatnosti ili sigurna informacijska poluga budućnosti«
- **mag. Neda Ćukac:** »Kantonalni bibliotečki zakoni u federaciji Bosni i Hercegovini : jedinstvene osnove i različitosti«

11.30-12.00 *o d m o r (kava in sendviči)*

12.00-13.00 **PLENARNI DEL POSVETOVANJA** (poročila, sklepi in priporočila)
Poročilo o volitvah v organe ZBDS

13.00-20.00 Izlet (Selo pri Stični)

STROKOVNO POSVETOVANJE ZBDS PROFESIONALNOST IN KAKOVOST V KNJIŽNIČARSTVU

Ljubljana, SMELT-GIO, 20. – 22. oktober 1999

PRIJAVNICA

Prijavljam udeležbo na strokovnem posvetovanju ZBDS:

Ime in priimek: _____

Ustanova - plačnik: _____

Naslov: _____

Davčni zavezanec (ustrezno obkroži): da ne

Davčna številka: _____

Tel./fax: _____ E-mail: _____

Delovno mesto: _____

Član društva bibliotekarjev (katerega): _____

Kotizacija: 23.500 SIT DDV 19% 4.465 SIT Skupaj z DDV **27.965 SIT**

Enodnevna
udeležba: 18.800 SIT DDV 19% 3.572 SIT Skupaj z DDV **22.372 SIT**

☐ prvi dan ☐ drugi dan ☐ tretji dan

(ustrezno prečrtaj)

Podpis udeleženca/ke:

Žig

Podpis odgovorne osebe:

Datum: _____

Prijave sprejemamo **do 24. septembra 1999** na naslov: ZBDS, Turjaška 1, 1000 Ljubljana.
Prijavnice brez žiga in podpisa odgovorne osebe so neveljavne.

Rok plačila je 30. september 1999.

Kotizacijo vplačajte na ŽR ZBDS Ljubljana, **50100-678-47436**, sklic na št. 111.

Dodatne informacije glede prijav so na voljo na tel: 061/20 01-193.

**STROKOVNO POSVETOVANJE ZBDS
PROFESIONALNOST IN KAKOVOST V
KNJIŽNIČARSTVU**
Ljubljana, SMELT-GIO, 20. – 22. oktober 1999

REZERVACIJA HOTELA

Ime in priimek: _____

Knjižnica/ustanova: _____

Naslov: _____

Tel./fax: _____ E-mail: _____

Bivanje v hotelu _____ od _____ do _____

Označite izbrano sobo!

- ☐ enoposteljna soba
- ☐ dvoposteljna soba sobo želim deliti z _____
- ☐ troposteljna soba sobo želim deliti z _____
- _____

Svetujemo vam, da pred prijavo pri kontaktni osebi hotela preverite zasedenost sob.

**Prijavnico za rezervacijo pošljite na naslov izbranega hotela (gl. seznam hotelov)
do 1. oktobra 1999.**

**STROKOVNO POSVETOVANJE ZBDS
PROFESIONALNOST IN KAKOVOST V
KNJIŽNIČARSTVU**
Ljubljana, SMELT-GIO, 20. – 22. oktober 1999

SEZNAM HOTELOV

Ime hotela	Cenik (v SIT)
HOTEL LEV-INTER-CONTINENTAL, Vošnjakova 1 tel.: (061)133-21-55	enoposteljna soba: 21.340,00 dvoposteljna soba: 25.400,00
AUSTROTEL, Miklošičeva 9 tel.: (061)132-61-33	enoposteljna soba: 17.100,00 dvoposteljna soba: 23.800,00
GRAND HOTEL UNION, Miklošičeva 1 tel.: (061)308-12-70	enoposteljna soba: 15.800,00 dvoposteljna soba: 22.100,00
HOTEL SLON, Slovenska 34 tel.: (061)170-11-00	enoposteljna soba: 14.200,00 dvoposteljna soba: 20.600,00
HOTEL TURIST, Dalmatinova 15 tel.: (061)132-23-43	enoposteljna soba: 9.248,00 dvoposteljna soba: 13.720,00
GOSTIŠČE MRAK, Rimska 4 tel.: (061)121-96-00	dvoposteljna soba: 17.500,00 troposteljna soba: 20.800,00
HOTEL PARK, Tabor 9 tel.: (061)133-13-06	enoposteljna soba: 7.000,00 dvoposteljna soba: 8.800,00

Pri prijavih se obvezno sklicujte na Strokovno posvetovanje ZBDS, predvsem v hotelih Turist in Lev-Inter-Continental, ker so navedene cene s popustom.

BRALNO DRUŠTVO PRIMORSKE
in
MATIČNA KNJIŽNICA IZOLA

prirejata srečanje na temo

B I B L I O T E R A P I J A,
ki bo v četrtek, 30. septembra 1999,
v Matični knjižnici Izola.

P o t e k:

9.30 – 10.00

Zbiranje

10.00 – 12.30

Biblioterapija – teoretični del

Gostje:

Nataša KUŠTRIN – TUŠEK, specialna pedagoginja, bibliotekarka

- **mag. France PROSNIK**, psiholog, terapevt
- **Tatjana REŠČIČ RIHAR**, bibliotekarka in
- **Nina STARC**, diplomantka FF- Oddelka za bibliotekarstvo

12.30 – 13.30

Organizirani oddih

13.30 – 14.00

Beseda udeležencem

14.00 – 15.30

Biblioterapija – praktični del

15.30-16.30

Zaključne misli

Zaključek predvidoma ob 17. uri

Na srečanju, ki bo zajemalo teoretični in praktični del, bomo odgovorili na vprašanja:

- kaj je – ni biblioterapija
- biblioterapija od začetkov do danes in naprej
- vrste biblioterapij, razlike in skupne značilnosti
 - cilji biblioterapije
- ustvarjalno pisanje kot sestavni del biblioterapije
- možni negativni učinki biblioterapije: nepravilna interpretacija vsebine, zloraba knjig
 - v čem je nevarnost trivialne literature
 - literatura o biblioterapiji (razdelitev, vrste)
- katero knjižno in neknjižno gradivo za terapevtske namene (načela pri izboru)

- kako in kdaj avdiovideoterapija
- ključni pomen pogovora o prebranih knjigah
 - kdo so »uporabniki« biblioterapije
- v čem se razlikuje biblioterapija z odraslimi od biblioterapije z otroki oz. mladostniki in kaj je potrebno upoštevati pri izvajanju
- katere vrste poročil vodimo ob izvajanju ter kdo in kako evalvira biblioterapevtske programe
 - izobraževanje in usposabljanje biblioterapevtov
 - kakšen naj bo biblioterapevt
- praktični primeri biblioterapije z udeleženci srečanja

Informacije: 066 646 700, Nadja Mislej Božič

Kotizacija: člani BDS 3.600 SIT, nečlani 6.000 SIT

Rok prijave: 15. september 1999

Po tem datumu prejmejo prijavljeni dodatne informacije.

Literatura:

- KUŠTRIN-Tušek, Nataša: Vzgoja za branje kot oblika interesnih dejavnosti z mladimi v srednji šoli : diplomsko delo. –Ljubljana:1998
- PROSNIK, France: Vpliv knjige na bralca. –Otrok in knjiga, 27-28, (1989), str. 154 - 160
- REŠČIČ RIHAR, Tatjana: Biblioterapija: diplomatska naloga. – Ljubljana, 1998
- REŠČIČ RIHAR, Tatjana: Biblioterapija v šoli. –Šolska knjižnica, 1 (1999), str. 2 - 7
- STARC, Nina: Bibliotekar kot biblioterapevt : teoretični in praktični vidiki : diplomatska naloga. - Ljubljana, 1999

Knjižničarske novice 9(1999)8-9
ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*
Turjaška 1
1000 Ljubljana
telefon (061) 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*

Odgovorna urednica: *Vilenka Jakac-Bizjak*

Glavna urednica: *Jelka Kastelic*

Uredniški odbor: *mag. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, mag. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*

Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*

Tisk naslovnice: *Tiskarna Simčič, Ljubljana*

Tisk vsebine: *Grafko, Ljubljana*

Naklada: 690 izvodov. Letna naročnina; naročila in odpovedi pošiljajte pisno na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: jelka.kastelic@nuk.uni-lj.si.